Բ· ՇՐՋԱՆ 1874 ՅՈՒԼԻՍ 23 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ Ն. Տ. ՕԳՈՍՏՈՍ 4 Թիւ 81

ԱՍՏԱՆ ամեն օր կը հրատարակուի բայց ի կիւրակէ եւ տօն օրերէ։
Լրագրոյս գրասենեակը Ղալաթիա, Հայոց Եկեղեցւոյ փողոց Թիւ 1։
Բաժնորդագինը կանխիկ չը վճարուած Թերթ չը ղրկուիր գաւառները։
Մանուցման տողը 2 դրչ. է։

ԱՍՏԱՆ

ԲԱԺՆՈՐԴԱԳԻՆ
Կ. Պոլսոյ համար
Տրկն. (300 Թիւ) 90 դրչ
Երկմսյ. (50 Թիւ) 15 »
Գաւառաց համար
Տրկն. (300 Թիւ) 6 մէճ.
Վցմսյ. (150 Թիւ) 3 »
Եռմսյ. (75 Թիւ) 1 1/2 »
Փոստային ծախքը մէկ մսյ է։

ՉԱՅՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

10 ՓՐ. ԼՐԱԳԻՐ 10 ՓՐ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒԱՅԼՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

Մայրաքաղաքիս Թաղերէն ոմանց մէջ աչխարհական անձինք՝ երբեմն դէռեւթեամբ և երբեմն չգիտութեամբ Թագ. խորհրդոյ՝ եւ կեղեցական պզեստ կամ անօթ՝ ի ձեռին, ժողովրդէն դրամ հանդանակելու անպատշաճ սովորութիւնն ունին։ Կրօն. ժողովը եկեղեցւոյ անպատուութիւն համարելով զայդ կը հրամայէ, որ Թագ. խորհուրդք երբէք չներեն այդպիսի հանդանակութիւններ, և ընել յանդգնողայ դէմ պարտուպատշաճ խստութիւնն ի գործ դնեն։

Ի Դիմաց Կրօն. ժողովոյ
Աղգ. Վարչութեան
Ատենապետը Ատենագիր
Խոչն Խոչեան Սրբեզեան
Պ. Կիւրճեան Ինոճ Պէկ
19 Յունիս 1874

Պ. Օգաէն

Ձեր 1290 Թուոյն մէջ Մեծ. Թօղլեան Յովհաննէս էֆէնտիին Ոսմիկանութեան դուռը ներկայանալը սխալ կը նկարագրէք, ըսելով Թէ՝ արճառանէ մ'անկիւնէն դըռած են»։

Պանդխտի մը համար սրճարան նստիլն ամօթ է, Թէ ոչ Պօլսեցիք մի համար՝ դինեասէրք անկիւնները դէգերելը։

Ասի Ձեր դաւման Թողլով կը բաւականանանք։

Մխոէ Թօղլեան

Մ. Ձերազ էֆէնտիին հետեւեալ յօդուածը Թէպէտ քանի մ'օրէ հետէ ղրկուած էր մեզ, սակայն կորսուած ըլլալով հրատարակութիւնը ուշացաւ ցարդ։

Անցեալ ուրբաթ օրի ԱՌ. Պ. Մ. ՁԵՐԱԶ վերնադրով և ՏԻՐԱՆ առորագրութեամբ յօդուածին մէջ ալ «ղայդ մը Մերոը պիտի ըլլայ «ղայդ մը Ս . . . եր»։

ԳՐԻՁ ԵՒ ՍՈՒՐ

—o—

ԺԸ.

ԱՌ Պ. Գ.

(10 ՅՈՒԼԻՍ, 1874.)

ԺԸ յօդուածիս բազմաթիւ փաստերէն չորսը միայն կը ջանաք հերքել այսօր։

Կ'ասէիք Թէ, երբ «Դրաիան փորձեր» իս առաջաբանին Թ հատուածին մէջ Թիւի և հոլովի կանոնները կը հաստատէի, պարտաւոր էի դրել որ այդ կանոնները ամեն «բառ»ի կը վերաբերին և ոչ ամեն «բառ»ի։ Պատասխանեցի Թէ դիտեմ՝ ինչ տարբերութիւն կայ «բառ»ին և «անուն»ին մէջ, և Թէ սքսլաալած պիտի լինէի «անուն» ասելով, դի այն ընդհանուր կանոնները լոկ անուններուն չէին սահմանած, այլ գանազան տեսակէ բառերու, բայ, մակբայ, ևն., որպէս օրինակներս կը վկայեն։ Ա.յս կեսին վրայ լռութիւն պահելով, դուք այժմ դէպքանունները կը յիշեցուցէք ինձ։ Ձը պիտի պատասխանեմ Թէ ամեն ընդհանուր կանոն կրնայ բացառիկ պարագաներ ունենալ, այլ պիտի խնդրեմ որ կարդաք ԺԴ յօդուածս, որ չէը հրատարակուած երբ այս առարկութիւնը գրեցիք և ուր այս խնդիրին վրայ մեր տեսութիւնը յայտնուած է համառօտ։ Թէ գոհ չը լինիք այս բացատրութիւններէն, պատրաստ եմ նորանոր վաստեր հանել ձեզ դէմ, պի չեմ ուզեր բոլոր փամփուշտներս սպառել այն մեծագոյն ճակատամարտներէն յառաջ որոյ կը սպասեմ։

Կը գանգատիք Թէ, մեր աշխարհաբարին մէջ, ես մի և նոյն կերպով կը հոլովեմ երկու իմաստ արտայայտելի համար։ Մեք, իբր դարման, ցոյց տուինք ձեւ բառը, որ «իսկապես էլէմէնթ կը նշանակէ», որպէս դուք ալ կը խոստովանիք։ Նաև, յաւելած էինք Թէ լաւագոյն է ձեւ անուանել այս տանջի գործին, դի հատանականապէս ելլալէն առած է իւր անունը քան ես չորստասնիչէն։ Դուք, համանուանի խնդիրը Թողուլով, կ'ասէք Թէ ձեն է արմատ ելլալի։ Թող հաւը հաւկիթէն ելած լինի կամ հաւկիթը հաւէն, ես նպատակ չունէի բառին ծագումը խուզարկել. կ'ուզէի ձեւին ազդակցութիւնը յայտնել ելլալ, ելլանել, ելլարանել, ելլուզ, ելլուզան, ևն. բառերուն հետ։ Դարձեալ ձեր այն առարկութիւնին Թէ ձայլ «նմանութեամբ կամ լայնաբար» կը նշանա-

ԱՐՇԱԿ ՉՈՊԱՆԻ

(1892 - 1973)

ՆՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ջոյզե Ռոդեն

Ամերիկացի ականավոր գրող Ջոյզե Ռոդենը ծնվել է 1892 թվականին Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Վերմոնտ նահանգում։ Նա ավարտել է Վերմոնտի համալսարանը, ապա Հարվարդի համալսարանի դրամատիկական դպրոցը։ Ռոդենը հրատարակել է մի շարք վեպեր, պատմվածքներ, պիեսներ, որոնցից ամենահայտնին «Ամերիկյան ողբերգությունն» է։ Ռոդենը ամերիկյան գրականության մեջ հանդես է եկել որպես ռեալիստ գրող։ Նրա գործերում ամերիկյան կյանքի ստվերային կողմերի հետ մեկտեղ ցուցադրվում են նաև առաջադեմ ուժերի պայքարը, ամերիկյան ժողովրդի ազատասիրական ձգտումները։

Ռոդենը մեծ հետաքրքրություն է ցուցաբերել նաև Հայաստանի նկատմամբ։ Նա մի քանի անգամ եղել է Հայաստանում, ծանոթացել հայ ժողովրդի կյանքին, նրա պատմությանը, մշակույթին։ Ռոդենը հրատարակել է «Նոր Հայաստան» խորագրով գրքույկ, որտեղ ամփոփել է իր տպավորությունները։ Ստորև տպագրվում է այդ գրքույկի առաջին գլուխը։

Ես ուզում եմ ձեզ պատմել այն մասին, թե ինչպես ես հայտնվեցի Հայաստանում։ Ես ինքս էլ չգիտեի, որ ես կգնամ այնտեղ։ Ես ոչ մի նախապատրաստություն չէի տեսել, ոչ մի նախապատրաստական աշխատանք չէի կատարել։ Ես ոչ մի գրքույկ չէի կարդացել Հայաստանի մասին։ Ես ոչ մի գաղափար չունեի այդ երկրի մասին։ Ես ոչ մի հայ չէի ճանաչում։ Ես ոչ մի հայ չէի հանդիպել։ Ես ոչ մի հայ չէի տեսել։ Ես ոչ մի հայ չէի լսել։ Ես ոչ մի հայ չէի կարդացել։ Ես ոչ մի հայ չէի գրել։ Ես ոչ մի հայ չէի ուղարկել։ Ես ոչ մի հայ չէի ստացել։ Ես ոչ մի հայ չէի կորցրել։ Ես ոչ մի հայ չէի գտել։ Ես ոչ մի հայ չէի կորցրել։ Ես ոչ մի հայ չէի գտել։

Ես ոչ մի հայ չէի կորցրել։ Ես ոչ մի հայ չէի գտել։

ԺՈՒՅԱՆ ԴՄԱԹ

Ես ուրախ եմ, որ ինձ հանդիպեցիր, ասաց Ժույան Մոնթեզ Աստղիկին, որովհետև ես ուզում էի քեզ հետ խոսել։ Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես սիրում, և ես էլ քեզ չեմ սիրում, բայց մենք պետք է միասին ապրենք։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ կին լինես, և ես քեզ ամուսին կլինեմ։ Ես ուզում եմ, որ մեր ամուսնությունը ոչ ոքի հայտնի չլինի, որովհետև ես ուզում եմ, որ դու ինձ կին լինես, և ես քեզ ամուսին կլինեմ։ Ես ուզում եմ, որ մեր ամուսնությունը ոչ ոքի հայտնի չլինի, որովհետև ես ուզում եմ, որ դու ինձ կին լինես, և ես քեզ ամուսին կլինեմ։

Ժույանը ժպտաց և ասաց.

— Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես սիրում, բայց ես ուզում եմ, որ դու ինձ կին լինես, և ես քեզ ամուսին կլինեմ։ Ես ուզում եմ, որ մեր ամուսնությունը ոչ ոքի հայտնի չլինի, որովհետև ես ուզում եմ, որ դու ինձ կին լինես, և ես քեզ ամուսին կլինեմ։

Աստղիկը լռեց։ Ժույանը շարունակեց.

— Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես սիրում, բայց ես ուզում եմ, որ դու ինձ կին լինես, և ես քեզ ամուսին կլինեմ։ Ես ուզում եմ, որ մեր ամուսնությունը ոչ ոքի հայտնի չլինի, որովհետև ես ուզում եմ, որ դու ինձ կին լինես, և ես քեզ ամուսին կլինեմ։

Աստղիկը պատասխանեց.

— Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես սիրում, բայց ես ուզում եմ, որ դու ինձ կին լինես, և ես քեզ ամուսին կլինեմ։ Ես ուզում եմ, որ մեր ամուսնությունը ոչ ոքի հայտնի չլինի, որովհետև ես ուզում եմ, որ դու ինձ կին լինես, և ես քեզ ամուսին կլինեմ։

Ժույանը շարունակե

—Թիճարէթի պաշտօնեայ Վ. Ա. Մահմուտ փաշա՝ Պետական խորհրդոյ անդամ.

Կ. Պոլսոյ քաղաքապետ Ս. Տ. Գապուլի փաշա՝ Թիճարէթի պաշտօնեայ.

Հատարակայ շինուածոյ պաշտօնէի խորհրդական Բ. Պօղոս պէյ՝ Կ. Պոլսոյ քաղաքապետ անուանեցան։

—Պաղտատի երեւելիներէն Մանսուր փաշա Պետական խորհրդոյ անդամ անուանեցաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ ՅՈՒԼԻՍ 22

ԸՆԹԱՑՔ-ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. ոսկին 100 ղուրուշի հաշուով

	ԳՐՉ.	Փոխ.
Անգղ. ոսկի	109	22
Դաղղ. ոսկի	87	25
Բօղ	89	05
Գրամից	51	26
Ճերմակ մէճիտ տարբ. .	101	29
Հինգնոց	105	00
Մէճաթիք	105	15
Գղինձ	126	00

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Ընդհ. պարտ. Արժ. բաց		48	35
	բարձր գին	48	36
	ցած »	48	27
	«վէս օր» դոց	48	30
Փախառութիւն	65ի	516	
»	65ի	517	
»	69ի	264	
»	72ի	76	1/2
Ֆրէտի Ֆէնէրալ . . .		9—26	
Սօսիէթէ Ֆէնէրալ . .		6-51	
Սօսիէթէ Օթօման (անկոր.)		—	
Կ. Պոլսոյ Պանգսին անկոր.		4-05	
Բումէլիի երկա. Արժ. հին		107	1/4
» » » նոր .		82	
Թրամվէյ «անկոթօն» . .		575	

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՁՈՐՁՆԱԿԱՆ ՓԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԱՆԻ ՌՃԻՒ

—

ԵՐԿԱՍԻՐԵԱՑ

ԹՈՒՄԱՍ ԹԵՐԶԵԱՆ

Ա. մեն ղրաւճառաւոյ քով կը դանուի։

Գին 2 քառթ արծ. մէճիտ

Դպրոցներու կամ դաւառներու համար շատ օրինակ միանգամայն առնելէ ուղղուելիքն հետ առանձին սակարկութիւն կըլլայ։

ԵՐԿԻՆՔ ԵՒ ԵՐԿԻՐ

ՍՐԲԱԶԱՆ ՈՂԲԵՐԳ

Ի ԼՈՒՐՏ ՊԱՅՐընէ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ Ի ԳԱՂԻԱԿԱՆԷ

ԴՈՄՆԻ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

ԱՇԱԿԵՐՏՈՒՀԻ

ԱԴԱՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

—

Կը ծախուի դրամատառաց և վաճառատաց քով։ Գինն է 1/4 արծաթ մէճիտ։

ՄԻՆԱՄ ՀԵՐԱՋ

ԳՐԱԿԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

Տ—ք, Ճ—ր, Ա—ն—ր, Ն—ն—ք

Գ—ա—ա—ն—ք, Ա—ք—ի խոհերը

ԳԻՆ 15 ՂՐՇ.

Ա—յս գիրքին հեղինակութիւնն է Մէրճան-էլիշը Սրապեան Պաղտասար աղայի գրատունը. մեզ Հայ դրամատառ ճառնեքն ալ կը ծախեն զայն։

Հեղինակը, իւր այս առաջին գործին մէջ, փորձած է մի վերջնական կանոնաւորութիւն տալ մեր գրի ապագային լեզուին. հայ գրադէտները կը հրաւիրէ քննել զայն։

Ա. մեն կարգի անձեր կրնան օգտակարապէս ընթեռնուլ այս գիրքը, մանաւանդ ուսանողները, նոր սերունդը։ Հերոս էֆէնտիին եռանդուն գրիչն ու բեղմնաւոր հանճարը՝ որ արդէն իսկ հանրածանօթ են, կրնան ինքնին առհաւատչեայ մը համարուիլ այս գործոյն արժէքին։ Ա. մեն բանասէր անձանց գրատան մէջ իբրեւ ամենահարկաւոր զարդ մը գտնուելու է։

Պարզեւաբաշխութեան և կամ ուրիշ առթիւ դպրոցի ուսանողաց և ուսուցնասէր անձանց ալ ընծայ սրբուելու ամենայարմար գիրք մ'է։

Ա. ՏՐՊԷԻ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ԾԱԾԿԱԳԻՐԸ

ԿԱՄ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԹԱԳՈՒՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ.

ՈՐ Ի ՆԱԽՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑ ՀՆՏԷ ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՅՍՕՐ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ

Ն. ՀԻՒԱՆԵՃԵԱՆ

ՏԵՏՐ Գ.

Թերթ առ թերթ կը հրատարակուի շաբաթն անգամ մը ի գին 40 փղ. Ա., Ր և Գ տետրներն ալ ելած են արդէն։ Ա. մեն գրատառաց քով և կամրջի գլուխի պատգան կը գտնուի։

ՊԱ.ԶԼԻՆ ՄԱ.ՐԱ.ԶԱ.ԽՏԻՆ ԴԱ.ՏԱ.ՍՏԱ.ՆԸ

Սոյն հետաքրքրաշարժ գրքի, առաջին մասն ամբողջ հրատարակուած ըլլալով, կը ծախուի ի գին 1/4 ոսկի Օսմանեան։

ՖՐԷՆԿԵԱՆ

ՊԻՇԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Եաբեթաս Ֆրէնկեան գրատան բոլոր թիւերն ալ վաստկող վճռակատումները ծախուիլ սկսան և մեկ օրուան մէջ 108 վիճակատումս հրատարակ եղաւ. սոյն վիճակահանութիւնը յաւելակայ ամսոյս անպատճառ դործադրելու Իւր ծրագրոյն նայելով Ա. թիւը կամ 10.000 ղրչ. գրամ անպատճառ պիտի ընդունի. որուն պիտի հետեւին մնացանակաւոր գրքերը Թշուառները, Թափառական Հրեայ, Պատկերազարդ Հայկ դիւցազնն ևն. ևն. մինչև անդամ ամենէն վերջինն թիւը պիտի առնու Հայոց պատմութիւն Պէրպէռեան, և աղաչաբաև գործադրեալ է. վասն զի իւր վիճակատոմսին գինն է երեք քառորդ արծաթ մէճիտ։

ՏԷՐ ԼՐԱԳՐՈՑ ՅՈՎԱԿԻՄ Գ. ՐԷՒՍԱՆԵՆ

ՏՆՕՐԷՆ—ԹՄԲԱԳԻՐ

ՄԿՐՏԻՉ ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Մ. ԷՄՄԷՐՃԵԱՆ